

**Underveisvurdering av
andrespråkstekstar**

LNU-konferanse i Trondheim, 26.8.22

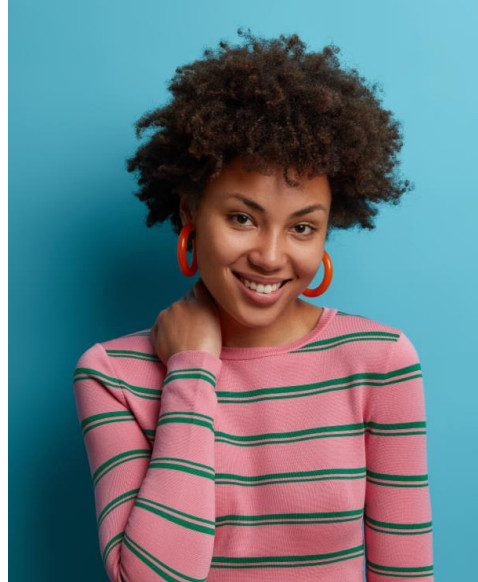
Birgitte Fondevik, dosent i norskdidaktikk, HVO

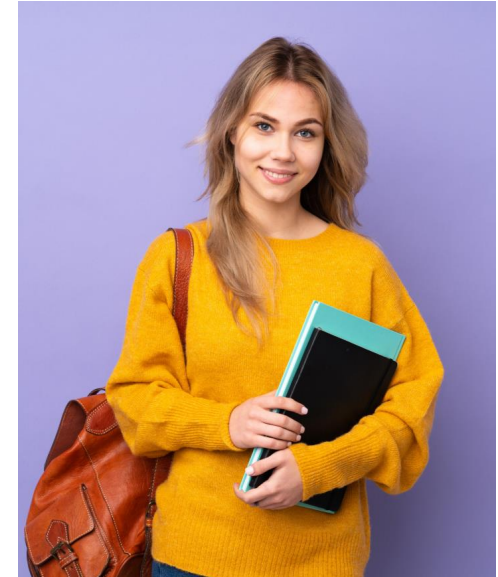
Tre andrespråkselever, 8-10 trinn

Magomed,
tsjetsjensk,
10 klasse, 2 år i
Norge,

Monha, eritreisk,
9. klasse, 1 år i
Norge

Irina, tsjetsjensk, 8
klasse, 2 år i Norge,

Minoritetsspråklige elever

Opplæringslova § 2-8/3-12:

- «har rett til særskild norskopplæring til dei har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen»
- Kommunen/fylkeskommunen har plikt til å vurdere elevens ferdigheter i norsk underveis i opplæringen.

Ca.40.000 elever fikk særskilt norskopplæring, skoleåret 2020-2021, 1.-10. trinn (kilde:GSI)

HØGSKULEN I VOLDA

Læreplaner i norsk

Læreplankode: NOR07-02

Læreplankode: NOR01-06

Læreplankode: NOR09-04

Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter

Læreplan i norsk

Fastsatt som forskrift av Kunnskapsdepartementet 15.11.2019.
Eksamensordning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 29.06.2020.

Læreplan i norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge - videregående opplæring

Eksamensordning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 29.06.2020.

Gjelder fra 01.08.2020

CEF` nivåer	beskrivelse av språkferdighet	grunnleggende norsk
C2	Proficient user (Avansert nivå)	
C1		
B2	Independent user (Selvstendig nivå)	Nivå 3
B1		= tilstrekkelig nivå i norsk
A2	Basic user (Basisnivå)	Nivå 2
A1		Nivå 1

HØGSKULEN I VOLDA

LK20 underveisvurdering

Læreplankode: NOR07-02

Læreplan i grunnleggende norsk for språklige

minoriteter

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i grunnleggende norsk for språklige minoriteter på nivå 2 når de deltar, skaper mening og gir uttrykk for egne meninger i samtaler, og når de bruker grunnleggende strukturer og konvensjoner i muntlig og skriftlig kommunikasjon på norsk. De viser og utvikler også kompetanse når de tar i bruk strategier som støtter kommunikasjon og språklæring. Videre viser og utvikler elevene kompetanse når de sammenligner norsk og andre språk de kan, ut fra kunnskap om språklig innhold, form og bruk.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved å la elevene prøve seg fram, være kreative og bruke språket i forskjellige situasjoner. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle språk-, fag- og kulturkompetanse for å kunne delta i norsk skole.

4 læringsfremmende prinsipper

- 1. delta i vurderingen av eget arbeid og reflektere over egen læring og faglige utvikling**
- 2. forstå hva de skal lære og hva som blir forventet av dem**
- 3. få vite hva de mestrer**
- 4. få råd om hvordan de kan arbeide videre for å øke kompetansen sin.**

HØGSKULEN I VOLDA

Udirs digitale kartleggingsverktøy

- «et arbeidsverktøy som skal brukes i underveisvurderingen»
- måler elevenes ferdigheter «ut fra kriterier for god andrespråksutvikling».

Muntlig kommunikasjon - Mestringsnivå 1

Videregående trinn

Eleven...

Mestrer: ikke m/
støtte u/
støtte

Kan stille oppklarings og reparasjonsspørsmål

1.3 gir uttrykk for egne følelser, ønsker og behov

1.4 forstår språklig og innholdsmessig enkel informasjon ?

1.5 forstår enkle faglige framstillinger ?

1.6 stiller oppklarings- og reparasjonsspørsmål ?

Uttale - Mestringsnivå 2

Videregående trinn

Om uttale Uttale for videregående trinn Historikk Skriv ut

Eleven...

Mestrer: ikke m/
støtte u/
støtte

2.1 Behersker uttale av mange norske konsonantene, men strever med f.eks. retrofleksjer

Prøver ut skillet mellom lange og korte vokaler, men bruker det ikke i alle ord.

2.5 Prøver ut skillet mellom korte og lange vokaler, men bruker det ikke i alle ord

2.6 Har forståelig uttale av flerstavesord

2.7 Har funksjonelt trykk i enkle og korte ord

Glimt inn i den grunnleggende norskundervisningen

Skriv et sammendrag av forestillingen

HØGSKULEN I VOLDA

Teksten til Magomed

Eg var på ein konsert. Det var på tyrsdag i 21.10.08. Ei dame danse, ein mann sang og ein mann spele på gitar. Dame danse veldig godt. Dame hadde på seg selskapkjole. Mannane hadde på seg svaaresjorta og bukse. Det var fint konsert.

Typiske trekk ved nybegynnerspråk

- konkrete innhaldsord: (*konsert, dame, mann, gitar, sjorta og buksa*)
- ubøygde verbformer (*ei dame danse, og ein mann spele*)
- vakling mellom ubøygde og bøyde verbformer (*var, hadde song*)
- enkle SVO-setninger. (*ei dame danse, ein mann sang*)
- lite bruk av setningsbindarar: (*ein mann sang og ein mann spele på gitar.*)

 NIVÅ 1

(Bergreen, Sørland & Alver, 2012)

HARALD BERGGREEN,
KJARTAN SØRLAND
OG VIGDIS ALVER

Språk- og skriveutvikling hos elever
med norsk som andrespråk

© 2012

HØGSKULEN I VOLDA

Monhas språkkompetanse

Språk 2:
Arabisk

٥- اهلاً وسهلاً!

Språk 4:
Norsk
(nynorsk)

Velkommen!

Språk 1:
Morsmålet
Tigrinja

እንቋዕ ብሰለም መጻኻ/ኻ!

Språk 3:
Engelsk

Welcome!

HØGSKULEN I VOLDA

Teksten til Monha

Flamenco

På tysdag var det konsert ned på kulturhuset. Og der var nesten hele ungdomskole. Alle ungdom sat la med klassa si og då starte konsert. To man og ei dame gjekk inn. Dei kjem Fra senegal. Då starte konserten. Den dame hadde på seg ei fint kjøle med raud og svært T-sjrorte og ein svært finsko. Ho danse så fint og det var så spenande. Og der var to man, ein som speler på gitar og ein som syng, og han brukte hand for å klappe.

Og etter ein halv time ho gjekk ute for å skjfte. Og ho had på seg ein fint kjole med kvitt og raud og hadde ho ein vifte og starte ho og dansar. Det var så fint, spenand konsert. Og eg sinste det var Perfekt.

På tysdag var det konsert ned på kulturhuset. Og der var nesten **hele ungdomskole**. **Alle ungdom** sat la med **klassa si** og då starte konsert. To man og ei dame gjekk inn. Dei kjem Fra senegal. Då starte konserten. **Den dame** hadde på seg **ei fint kjøle** med **raud og svært T-sjrorte** og **ein svært finsko**. Ho danse så fint og det var så spenande. Og der var **to man**, ein som speler på gitar og ein som syng, og han brukte hand for å klappe.

Og etter ein halv time ho gjekk **ute for å** skjfte. Og ho had på seg **ein fint kjole** med kvitt og raud og hadde ho **ein vifte** og starte ho og dansar. Det var så fint, **spenand konsert**. Og eg sinste det var Perfekt.

På tysdag var det konsert ned på kulturhuset. Og der var nesten hele ungdomskole. Alle ungdom sat la med klassa si og då starte konsert. To man og ei dame gjekk inn. Dei kjem Fra senegal. Då starte konserten. Den dame hadde på seg ei fint kjøle med raud og svært T-sjrorte og ein svært finsko. Ho danse så fint og det var så spenande. Og der var to man, ein **som speler på gitar** og ein **som syng**, og han brukte hand for å klappe.

Og **etter ein halv time ho gjekk** ute for å skjfte. Og ho had på seg ein fint kjole med kvitt og raud og hadde ho ein vifte og starte ho og dansar. Det var så fint, spenand konsert. Og eg sinste det var Perfekt.

NIVÅ 2

HØGSKULEN I VOLDA

Hva er god tilbakemelding på teksten?

- må være selektiv
 - må være forståelig
- (Kvithyld & Aasen, 2011)

På tysdag **var** **det**

*Etter ein halv time **ho** **gjekk**

*Den dame

*kjøle - kjole

V2-prinsippet

språksammenligning

uttalen av runde, fremre vokaler

Reflektere over egen språklæring

B: Kva synes du er lettast når du skal lære norsk. Å skrive, å lese, å snakke eller å lytte?

I: Å skrive.

B: Kvifor det da?

I: Eehhh, fordi liksom eg kan mykje grammatikk

B: Så du kan mykje grammatikk

I: Ja, det er det meste eg kan.

Teksten til Irina

FLAMENCO

Eg har vore og såg på "Flamenco" med klassa mi. Der var heile Ungdomsskulen. Eg trodde det skulle bli kjekt når eg kom, men når eg såg på, var det kjedlig. Eg satt med Maria og Sudjai. Maria satt på venstre sida av meg, og Sudjai på høgre. Eg og Maria satt og høyrde på musikk og såg på Flamenco. Det var litt spennande på begynnelsen, men det blei helt kjedelig om ca. ti-femten minutt. Mange elevar snakka med kvarandre, og bare nokre såg på skikkeleg. Eg og Ingeborg lo av lærarar, fordi dei satt og såg på Flamingo, og det var kjempe spennande for dei. **Om nokre minutt** la Maria hodet sitt på skuldren min, og eg la hodet mitt på hodet hennar, og vi skifta mange gangar.

Dama som dansa var kjempe fin, og ho hadde fine klær på seg. Eg likte ikkje mannen som song, han hadde stygg stemme. Gitaristen har ikkje eg noko imot. Mannen som song likna veldig mykje på Jesus, men eg trodde at den andre mannen som spelte gitar var frå Norge. Eg fekk vite at han var frå Spania etter teateret. Læraren sa det til meg, ho heiter Ingvild.

Når teateret var ferdig, klappa eg og Maria veldig mykje, fordi vi var glade at den slutta. Så gjekk vi til skulen, og eg hadde norsk undervisning med Ingvild. Eg var kjempe glad å kome på skulen igjen.

Muntlige tilbakemeldinger

I: Når eg sit med læraren og ho vurderer, så sit eg og ser feila mine, og so hugsar eg det.

B: Og så hugsar du det?

I: Vi ser jo kva ho vurderer her, og så ser eg feila mine, og så prøve eg å ikke gjer feil neste gong.(...)

Eg har skrive noko sånn der ord, f.eks. *om kort tid...*ho (læraren) sa *etter kort tid*, så skreiv eg neste gong *etter kort tid*.

Kollokasjoner

Gitaristen har ikkje eg noko imot.

Mannen som song likna veldig mykje på Jesus

Mange elevar snakka med kvarandre [...]

Eg og Ingeborg lo av lærarar

å ha noko imot nokon
å likne på nokon
å snakke med hverandre
å le av nokon

Eg har vore og såg på "Flamenco" med klassa mi. Der var heile Ungdomsskulen. Eg **trodde** det **skulle bli** kjekt når eg **kom**, men når eg såg på, var det kjedlig. Eg satt med Maria på venstre, og Sudjai på høgre. Eg og Maria **trodde** det **skulle bli** spennande på begynnelsen, men det blei rett kjedelig om ca. ti-femten minutt. Mange elevar snakka med kvarandre, og bare nokre såg på skikkeleg. Eg og Ingeborg lo av lærarar, fordi dei satt og såg på Flamingo, og det var kjempe spennande for dei. Om nokre minutt la Maria **hodet sitt** på **skuldren min**, og eg la hodet mitt på hodet hennar, og vi skifta mange gangar.

Dama som dansa var kjempe fin, og ho hadde fine klær på seg. Eg likte ikkje mannen som song, han hadde **stygg stemme**. **Gitaristen har ikkje eg noko imot**. Mannen som song likna veldig mykje på Jesus, men eg trodde at **den andre mannen som spelte gitar** var frå Norge. Eg fekk vite at han var frå Spania etter teateret.

Når teateret var ferdig (leddsetning), klappa eg og Maria veldig mykje, **fordi vi var glade** (leddsetning) **at den slutta** (leddsetning) **er glade at** **glad** (leddsetning). Eg var

Har Irina tilstrekkelige ferdigheter i norsk?

Mestringsnivå 3, 8-10. trinn:

- bruker inversjon
- bruker ulike typer leddsetninger
- benytter varierte setningsstrukturer, som å variere forfeltet
- forstår og bruker mange vanlige kollokasjoner

MEN ?

- forstår og bruker sentrale allmenne akademiske ord som brukes i undervisning
- skriver argumenterende tekster

Å skrive fagtekster

- I: Det er ikkje so vanskeleg å skrive, men det er vanskeleg å lære fordi det blir mange ord som eg ikkje forstår... og gamle ord og såne..
- B: I naturfag er det kanskje mange fagord, og samansette ord ..
- I: ja, sånn som "dehydrogenoksyd" (ler) og så
- I: Det er litt vanskeleg. Det er mange ord som eg ikkje forstår i RLE, men ikkje så mange, men eg kan ikkje leite etter kva alle orda betyr...det tar ein måned å forstå (ler)..ja, men eg prøve

Underveisvurdering som utgangspunkt for å tilpasse opplæringen (§ 3.1)

DAGLIGSPRÅK

FAGSPRÅK

Illustrasjon hentet fra
<https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/109>

HØGSKULEN I VOLDA

Litteraturliste:

- Berggreen, Harald, Kjartan Sørland & Vigdis Alver 2012. *God nok i norsk?* Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Bøyesen, Liv 2014. Underveisvurdering. En norsk tekst av en flerspråklig elev. I T. Kringstad & T. Kvithyld (red.), *Vurdering av skriving*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Golden, Anne 2014. *Ordforråd, ordbruk og ordlæring*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Kvithyld, Trygve & Arne Johannes Aasen, 2011. Fem teser om funksjonell respons. *Viden om Læsning* nr. 9.
- Mac Donald, Kirsti & Else Ryen 2008. Strukturer i norsk og morsmål. I E. Selj & E. Ryen (red.), *Med språklige minoriteter i klassen*. Oslo: Cappelen Akademisk.
- Mejdell, Gunvor 1990. Arabisk-norsk kontrastiv grammatikk. I A. Hvenekilde (red.), *Med to språk*. Oslo: Cappelen.
- Palm, Kirsten & Else Ryen 2014. Vurdering av andrespråksinnlærere – en utfordring i skole. *Acta Didactica – nasjonalt tidsskrift for fagdidaktisk forsknings- og utviklingsarbeid*, 8(1) .
- Solheim, Randi & Synnøve Matre 2014. Forventninger om skrivekompetanse. Perspektiver på skriving, skriveopplæring og vurdering i «Normprosjektet». *Viden om Læsning* nr. 15.
- Olofsson, Mikael & Lena Sjöqvist 2013. Bedömning i svenska som andraspråk. I K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur.

SKRIVING PÅ NORSK SOM ANDRESPRÅK

VURDERING, OPPLÆRING OG ELEVENES STEMME

Anne Golden og
Elisabeth Selj (red.)

UNIVERSITETET I
TRONDHEIM

e-post:
birgitte.fondevik@hivolda.no

TAKK FOR MEG!

HØGSKULEN I VOLDA